

GAZETA LWOWSKA.

4. *Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Grecya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina *Czystopady* w obwodzie zloczowskim obowiązała się dla założenia u siebie halicko-ruskiej szkoły parafialnej, której nauczyciel ma pełnić oraz służbę dyaka, 1) płacić rocznie na utrzymanie nauczyciela 73 zł. 50 c., a za usługę dyaka 23 zł. 83 c. — razem 97 zł. 33 c. w. a.; 2) na umieszczenie szkoły i pomieszczenie nauczyciela odstąpić i stosownie przyrzadzić swój dom pod nr. 47 z należącym do niego ogrodem warzywnym objętości 10 sążni kwadratowych; 3) dom ten jak i wszystkie porządki szkolne utrzymywać zawsze w dobrym stanie; 4) na opał szkoły przystawiać rocznie 3 kopy słomy okłociastej, a 5) sprawować potrzebną usługę przy szkole.

Prócz tego obowiązał się gr. kat. pleban w Czystopadach ix. Mikołaj Głowacki na czas swego urzędowania kapłańskiego w tej gminie dodawać rocznie na utrzymania nauczyciela 2 zł. 10 c. w. a.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. namiestnictwo galicyjskie z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

Lwów, 24. kwietnia. Jego Excelencya c. k. Namiestnik i komenderujący w Galicji i Bukowinie jeuerat Fml. hrabia Mensdorff-Pouilly, przybył wczoraj o trzeciej godzinie po południu do Lwowa.

Lwów, 23. kwietnia. Szóste posiedzenie sejmu krajowego zagał marszałek JO. ks. Leon Sapieha dziś o godzinie kwadrans na jedenastą przed południem. Po zatwierdzeniu odczytanego przez sekretarza posła *Zatwarnickiego* protokołu z ostatniego posiedzenia zdawali referenci komisji wybranej do sprawdzenia wyborów sprawę z dalszych czynności.

Na wniosek referenta posła *Ziemiałkowskiego* unieważniony został większością głosów wybór posła *Michała Leśniaka* z powodu ważnych nieformalności zaszłych podczas wyboru. Wniosek mniejszości komisji, ażeby na miejsce *Michała Leśniaka* powołano na posła wyborcę *Konopkę*, który przy powtórnym wyborze w tem samym ciele wyborczem miał większość głosów, został uchylony. Natomiast uchwalono wezwać c. k. Namiestnictwo do rozpisania nowego wyboru.

Na wniosek referenta komisji posła *Boczkwskiego* uchwalilo zgromadzenie wstrzymać się od uchwały względem ważności lub nieważności wyboru posła *Antoniego Błaza*, dopóki śledztwo wytoczy się mające z polecenia c. k. Namiestnictwa niewykaze do wadnie czyli *Antoni Błaz* jest właścicielem gruntu lub nie.

Wybory posłów, ks. *Jana Naumowicza*, *Seweryna Smarzewskiego*, *Maurycego Kraińskiego*, księcia *Adama Sapiehy*, *Walentego Bielewicza* i *Antoniego Pawęckiego* zostały potwierdzone. Względem wyboru posła *Szymona Trochanowskiego* wstrzymało zgromadzenie na wniosek referenta posła *Krzeczunowicza* ostateczną decyzję i uchwalilo odroczyć ją aż do urzędowego sprawdzenia niektórych zarzutów przeciw legalności tego wyboru.

Wybór *Olexy Bałabucha* unieważniony już poprzednio uchwała c. k. Prezydium Namiestnictwa został z odwołaniem się do §. 50 ustawy wyborczej na wniosek posła *Boczkwskiego* jednogłośnie za nieważny uznany.

Następnie posłowie *Naumowicz*, *Smarzewski*, *Kraiński*, *Pawęcki*, *Bielewicz* i *Gutowski* złożyli według przepisanej formuły przyrzeczenie miasto przysięgi w ręce marszałka.

Przystąpiono potem do wyboru członków wydziału krajowego według kuryi. Wybrani zostali członkami tego wydziału: z gmin wiejskich poseł *Julian Łaurowski*, z miast i izb handlowych poseł *Dr. Floryan Ziemiałkowski*, z większych posiadłości poseł *Dr. Juwenal Boczkwski*. Z wyboru sejmu całego zostali członkami wydziału krajowego posłowie *Mauryce Kraiński*, *Kornel Krzeczunowicz* i *Oktaw Pietruski*. Na zastępców do wydziału krajowego wybrani

zostali: z gmin wiejskich poseł ks. *Michał Kuziemski*, z miast i izb handlowych poseł *Dr. Franciszek Smolka*, z wielkich posiadłości poseł *Dr. Mikołaj Zyblikiewicz*, z całego sejmu posłowie *Dr. Ludwik Dolański*, *Adam hr. Potocki* i *Kazimierz Grocholski*.

Po załatwieniu tych spraw posiedzenie zostało przez marszałka o godzinie 3ciej po południu zawieszono, a o godzinie pół do 7mej wieczór znouu rozpoczęte.

Na wieczornem posiedzeniu przysły pod obradę wnioski rządowe przedłożone sejmowi na posiedzeniu dnia 16. b. m.

Wniosek rządowy względem wyboru zastępców do rady państwa został jednogłośnie uchylony.

Odnosnie do wniosku rządowego względem objęcia spraw dotychczasowego wydziału stanowego przez wydział krajowy, przedłożył poseł *Smarzewski* imieniem specjalnej komisji wnioskodawczej wniosek następującej treści: Sejm raczy uchwalić: 1. Wydział krajowy odbierze fundusze i zakłady krajowe, które dotychczas były pod zarządem rządu, a według statutu krajowego należą pod zarząd sejmu. 2. Wydział krajowy odbierze sprawy wskazane §. 29. statutu krajowego od wydziału stanowego, również odbierze i tymczasowo wykonywać będzie czynności statutami Towarzystwa kredytowego przekazane. 3. Wydział krajowy przedstawi Najjaśniejszemu Panu wniosek, żeby sprawy szlachectwa przydzielone zostały sejmowi. 4. Wydział krajowy zda sejmowi sprawę z wykonania powyższych poleceń. Ten wniosek komisji przyjęto jednogłośnie.

Nakoniec wzięło zgromadzenie pod obradę wniosek rządowy względem przygotowania preliminarzy na rok administracyjny 1862 przez wydział krajowy, i przedłożenie w imieniu sejmu rządowi.

Do tego wniosku wniósł poseł *Dr. Smolka* następującą poprawkę: Sejm uchwała: Poteca się wydziałowi krajowemu przygotowanie preliminarzy do budżetu krajowego na rok administracyjny 1862, który ma przedłożyć sejmowi krajowemu do rozpoznania i uchwalenia przed upływem bieżącego administracyjnego roku 1861. Sejm prosi Najjaśniejszego Pana, aby najpóźniej do października 1861 roku posiedzenia sejmu krajowego zwołać raczył.

Powyzszą poprawkę posła *Dr. Franciszka Smolki* zgromadzenie uchwalilo jednogłośnie.

Na wniosek posła *Adama hr. Potockiego* odroczone zostały wybory posłów do rady państwa na dzień 26. b. m.

Posiedzenie zamknięte zostało przez marszałka o godzinie pół do ósmej wieczór. Przysłe posiedzenie zapowiedziane na dzień 24. b. m. o godzinie 10tej przed południem.

(Stosunki sanitarność w miesiącu marcu b. r. we Lwowie.)

Lwów, 23. kwietnia. Katarowe słabości były panujące także w miesiącu marcu; ale postrzegano także i częstsze słabości tyfusowe; zmniejszyła się zaś liczba pneumoniów, a lubo wszystkie chroniczne przypadki słabości doznały istotnego pogorszenia, odnosi się to najszczególniej do tuberkulów, które często śmiercią się kończyły.

W powszechnym szpitalu tutejszym do pozostałych z miesiąca lutego 664, przybyło w miesiącu marcu 464 chorych, a z ogólowej liczby 1128 chorych, 405 wyzdrowiało, 35 wypuszczono niewyleczonych, 66 umarło, a 619 przeszło do stanu chorych z tego miesiąca.

W porównaniu z miesiącem lutym b. r. była większa liczba chorych o 29, a w porównaniu z tym samym miesiącem przeszłego roku o 129.

Cała śmiertelność stolicy obejmowała w miesiącu marcu 265 przypadków śmierci i jest w porównaniu z śmiertelnością w miesiącu lutym b. r. większa o 58, a w porównaniu z śmiertelnością w marcu z. r. o 37.

(Wiadomości bieżące.)

Wiedeń, 21. kwietnia. *Gazeta wiedeńska* pisze: Na przyjęcie członków obudwu izb rady stanu ustanowiło ministerium stanu komisye pod dyktando pierwszego komisarza obwodowego *Józefa hr. Hordtla*, która od 22. b. m. założyła swoją siedzibę w arsenale w mieście przy *Reנגasse*, gdzie wydawać będzie członkom obudwu izb potrzebne karty legitymacyjne i udzielać wszelkich wyjaśnień.

— Z końcem marca b. r. było drobnych pieniędzy papierowych w obiegu za 7,715,093 zł.

— W Pradze obchodzone 19. b. m. 68. rocznicę urodzin Jego Mości Cesarza *Ferdynanda* z wielką uroczystością. W wilię wyprawila załoga na cześć Jego ces. Mości wielką serenadę. Jej Mość Cesarzowa *Karolina Augusta* zjechała do Pragi na tę uroczystość.

(Sejmy krajowe.)

Wiedeń, 19go kwietnia. Na posiedzeniu wyższo-austriackiego sejmku dn. 18. b. m. przyszedł pod obrady izby projekt rządowy względem budowy szpitalu powszechnego. Wniosek komitetu ściągający się do tego projektu jest następującej osnowy:

Zwazywszy, że kosztorys projektowanej budowy szpitalu, obliczony jest na 437.000 zł., i że staranie około chorych w tym szpitalu ma być oddane siostrom miłosierdzia — zwazywszy, że nagląca potrzeba jest zreorganizować dom obłąkanych i szpital położniczy, zwazywszy że komitet nie zgadza się z tem aby budować szpital powszechny, iż dostatecznym jest rozszerzyć tylko istniejące już zakłady dla chorych i że gmina Linca sama się oświadczyła z chęcią wybudować powszechny szpital miejski, wnosi komitet, aby odrzucił projekt niniejszy, a poruczył wydziałowi porozumieć się z gminą miasta Linca względem budowy powszechnego miejskiego szpitalu kosztem gminy, i rezultat tego przedłożyć przyszłemu zgromadzeniu sejmowemu.

Wniosek komitetu przyjęto. Następnie rozpoczęto dyskusję nad wnioskiem, aby powrócić w wyższej Austrii do prawa gminnego z r. 1849, nim będzie ułożony nowy statut gminny. Sprawozdawca Dr. Gross uważa wniosek ten za bardzo ważny dla prowincyi i dodaje, ażeby co do przepisów względem należenia do gminy odstąpić od ustawy z r. 1849 a trzymać się statutu gminnego z r. 1859.

Wniosek wraz z poprawką sprawozdawcy przyjęto jednomyślnie.

Zara, 19go kwietnia. Na wczorajszym posiedzeniu sejmku krajowego odrzucono znaczną większością głosów wniosek hrabi Borelli względem upoważnienia deputowanych do odczytywania mów swoich. Następnie odczytano protest trzytastu deputowanych przeciw wniesionej dniem przedtem mocyi deputowanego Galvani, ażeby nie wyprawiać deputowanych do Zagrabia. W tym proteście oświadcza, że mocya Galvaniego jako sprzeciwiająca się najwyższej woli wyrażonej według §. 34 regulaminu sejmowego nie może być wzięta pod obrady.

Na to oświadczył prezydent sejmku, że wezwanie do wyboru deputowanych do Zagrabia jest wnioskiem rządowym i jako z takim należy z nim postąpić, że zatem może być wzięty pod obrady.

Następnie deputowany Galvani wyjaśniał w dłuższej mowie swój wniosek, ażeby nie wyprawiać deputowanych do Zagrabia, gdyż to byłoby przyznaniem auexyi Dalmacyi, lecz która z widokami Dalmacyi jest niezgodną. A wchodzić w tej mierze w układy z Kroacya, zdaje się tem bardziej rzeczą niepodobną, że stosunek Kroacyi do Węgier i stosunki samych Węgier są jeszcze nie uregulowane.

W podobnym duchu przemawiał deputowany Bajamonti. Przy ustnem głosowaniu, w którym jednak nie brało udziału 13 deputowanych, co protest założyli, reszta 29 deputowanych jednogłośnie zamieniła w uchwałę wniosek deput. Galvani.

Co do mocyi deputowanego Giovanizio uchwalono upraszać Jego ces. Mości o zniesienie ograniczającej całkowitą skuteczność dalmatyńskiego regulaminu sejmowego klauzuli w cesarskim patencie z 26. lutego. Na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia jest wybór do izby deputowanych rady państwa jako ostatni wniosek rządu i obrady nad wydziałem sejmowym.

Praga, 19. kwietnia. Rezultat sprawdzenia wyborów do rady państwa, o ile dotąd wiadomo, podaje następujące nazwiska: minister stanu Schmerling, minister finansów Plener, Stark, Karol Brosche, Dr. Stamm, Steffens, Schebek, Dr. Hauschild, Dr. Grünwald, Hawelka, ks. Rezak, Dr. Gschier, J. Schindler, Dr. Brauner, prof. Tomek, Eyssert, prof. Herbst, prezes sądu wyż. Wenisch, prezes sądu krajowego Weidele, Dr. Cupr, prof. Zeleny, Dr. Milner, prof. Stanek, nauczyciel szkół realnych Herrmann, Dr. Rieger, Dr. Klaudi, Zátka, Dr. Hassman, prof. Brinz.

Raport komisji względem ukonstytuowania wydziału krajowego nie może być odczytanym, przeto dzisiejszy program porządku dziennego zamyka się; ale iż 21. b. m. nastąpi zamknięcie rozpraw, tedy wniosek Weidelego względem odnowienia nie uchwalonego wniosku Riegera co do kwestyi amnestyi i rehabilitacyi idzie pod debaty, ponieważ namiestnik oświadcza, że prośbę tę tylko wtedy u stóp tronu przedłoży, gdy sejm uchwałę powtórzy.

Biorąc udział w debacie Rieger, Klaudi, Krasa, Brosche za wnioskiem; hrabia Leon Thun, Weidele, Clam Martinitz i arcybiskup, przeciw. Hrabia Leon Thun mówi, że Jego ces. Mości będzie nader przykro nie móż odpowiedzieć takiemu życzeniu; przypomina jak smutnym jest los Węgier, gdzie nie cenią politycznej moralności; arcybiskup nie chce nawet zasiadać na sejmie z człowiekiem tego rodzaju. Klaudi zbija te argumenta, wskazuje różność stosunków Węgier, pragnie dążyć do pojednania i pogodzenia ich, i proponuje zdać się na marszałka sejmku z rozwiązaniem tej kwestyi. Marszałek postanawia przedłożyć Jego ces. Mości protokół, jako obraz działań sejmowych. Przystąpiono do głosowania, i prośbę o amnestję przyjęto 188 głosami przeciw 36.

Linz, 19. kwietnia. Na dzisiejszym posiedzeniu upoważniono wydział krajowy rozprasać 32 c. jako dodatek podatkowy na potrzeby kraju i indemnizację na rok 1862.

Innsbruck, 17. kwietnia. Na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia sejmowego stał raport komitetu z 15 członków utworzonego do naradzenia się nad wnioskiem księcia biskupa z Brixen. Jedność wiary, jako pierwsze i najcenniejsze dobro kraju,

jest powszechnem życzeniem i żądaniem ludu. Kilku członków chce przedłożyć do tronu tę jedność jako życzenie kraju z prośbą, aby była zapewniona, o ile się to zgadza z prawami państwa, ale większość nalega, aby przedłożoną była Najjaśniejszemu Panu do sankcyi jako wniosek do prawa, który podaje sejm, że wszech miar upoważniony do tego. Po dłuższej debacie uchwała sejm imiennem głosowaniem następujący projekt ustawy najprzewielebniejszego księcia biskupa z Brixen jako to:

„Na zasadzie najwyższego odręcznego pisma z 7. września 1859 i §. 17. statutu sejmowego zechce wysoki sejm dla ochrony jedności wiary w Tyrolu następujące prawo krajowe zaproponować.

Prawo jawnego wykonywania obrządków w Tyrolu przysłużyć tylko kościołowi katolickiemu.

Tworzenie nie katolickich gmin nie jest dozwolone.

Wyznawcy nie katolickiego kościoła otrzymują prawo nabywania nieruchomości majątku tylko na wniosek sejmku i pozwolenie Cesarza.

Władze mają czuwać nad wykonaniem tego prawa krajowego.

Ten projekt ustawy ma być przedłożony do sankcyi Najjaśniejszemu Panu.

Opawa, 18. kwietnia. Wniosek, aby protokoły stenografowane, były ogłaszane w języku słowiańsko-czeskim i polskim, przyjmuje sejm na zasadzie równouprawnienia, a wydział poleca wniosek ten wypełnić. — Wniosek komitetu, na mocy którego deputowani mają otrzymać wynagrodzenie za czas trwania sesyi, którą najwięcej 50 dni liczyć można, zostaje przyjęty. Deputowani, którzy mieszkają w Opawie otrzymują dziennie 2 zł., zamieszcowi 4 zł.; wyjęci są członkowie wydziału krajowego, a po dłuższej debacie postanowiono nawet, że deputowani nie otrzymają dyet za teraźniejszą sesję. Deputowany Larisch oświadcza potem, że sejm odracza się, wzywa zgromadzenie o trzechkrotny okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana, i wezwaniu temu zgromadzenie poddaje się z radością.

Anglia.

(Meetingi za reformą. — Petycyę. — Prośba króla sandwickskich wysp.)

Londyn, 18. kwietnia. Stronnicy reformy nie poprzestali działać, chociaż w ogóle kraj cały, i jego reprezentanci w parlamencie bardzo mało chęci okazują do nowego bilu reformy. Pomimo tego przeszło 40 meetingów odbyło się w przeszłym tygodniu w różnych miastach Anglii, aby przedstawić konieczność reformy parlamentu, porobiono stosowne uchwały, i podpisano petycyę do rządu. W Glasgowie zarzucono radę gminną petycyami, aby do nowego bilu policyjnego dołączyła uchwałę, któraby położyła koniec sprzedaży mleka w wnieście. Te petycyę wychodzą powiększej części od handlarzy mleka. — Król wysp Sandwickskich wyprosił sobie ztąd dwóch duchownych, aby w Honolulu, stolicy jego królestwa, założyli kościół anglikański. Król udał się z swoją prośbą pisemnie do Królowej Wiktoryi. Podobną prośbę zanoszono już raz w interesie nowych wysp, do rządu angielskiego. Było to w r. 1794, ale Pitt miał wtedy co innego do czynienia, zapomniano więc o mieszkańcach wysp Sandwickskich.

Francya.

(Rewia. — Dekreta cesarskie.)

Paryż, 18. kwietnia. Dzisiaj znowu była rewia na placu Caroussel. Zgromadzone tam wojska składały się z trzeciej dywizyi armii paryskiej i rezerwowych żołnierzy departamentu Sekwany, którzy mają być znowu rozpuszczeni po 2 1/2 miesięcznych ćwiczeniach (1go maja). Pierwszy to raz we Francyi bierze rezerwa udział w rewiah. Dotąd zwoływano ją jedynie w ważnych wypadkach, i wtedy dopiero musztrowano. Ale według najnowszego urzędzenia muszą teraz rezerwowi żołnierze pełnić służbę dwa do trzech miesięcy. W ten sposób może Francya w przeciagu ośmiu dni podwoić swoją armię, podczas gdy dawniej potrzeba było na wyćwiczenie rezerwy dwóch do trzech miesięcy. W najbliższej wojnie przygotowania wojenne nie długo potrwają, a pułki będą uzupełnione w ośmiu dniach a nawet prędzej. Cesarz był na rewii obecny; towarzyszył mu następcę tronu.

— Dwoma dekretemi załączonemi do sprawozdania p. Persigny, sankcyonował Cesarz projekta ministeryalne względem decentralizacyi władz prefekturalnych. Pierwszym dekretem upowaznia prefektów postępować samodzielnie w 15 kategoriach spraw, w których potąd musieli się odnosić do ministerstwa spraw wewnętrznych, 2. w 8 kategoriach, w których mieli się odnosić do ministerstwa handlu, rolnictwa i robót publicznych, 3. w dwóch kategoriach, w których od ministerstwa finansów, i 4. w których zależni byli od ministerstwa oświecenia.

Następnie będą odtąd nie odnosząc się do rządu mianować:

1. Członków komisji nadzorczej więzień.
2. Urzędników stałych przy więzieniach, jako to: lekarzów, kapelanów, dozorców i t. p.
3. Archiwistów departamentowych.
4. Urzędników przy telegrafach nadliczbowych.
5. Komisarzy policyi w miastach mających ludności mniej niż 6000 mieszkańców.
6. Trzecią część poborców podatkowych najniższej klasy.
7. Lekarzów nadzorczych w czasach epidemii.
8. Członków komisji nadzorczych nad fabrykami, gdzie zatrudnione są dzieci.

9. Trafikantów tytoniowych, gdzie trafiki nie przynoszą więcej nad 1000 franków dochodu.

10. Dozorców przy salinach.

11. Robotników w fabrykach tytoniu.

Podprefekci będą odtąd stanowić w 19 kategoriach spraw, w których zależeli od prefektów.

Drugim dekretem wymienione są 19 kategorii spraw, w których ustaje odsyłanie jak potąd aktów do ministerstwa; tudzież 19 kategorii, w których nie potrzeba pesałać sprawozdań tak dokładnych jak potąd.

Włochy.

(Obrady i projekta w izbie deputowanych. — Uroczystość na pamiątkę ocalenia Ojca Sgo.)

Sardynia. Według turyńskiej depechy z dn. 16. kwietnia wieczór, obradowano dnia tego w izbie deputowanych nad projektem ustawy względem formuły naczelnej w urzędowych aktach. Ferrari i Micali odrzucają słowa „Z Bożej łaski“ i proponują słowa „Wiktor Emanuel I.“ Petrucci i Varese sprzeciwiają się jedynie słowom „Z Bożej łaski.“ Następnie mówili Boggio, Ondes i minister Natoli. Dyskusja ciągnie się. Zdaje się, że projekt ustawy Garibaldego będzie rozbierny we czwartek d. 18go.

Ten projekt zawiera następujące punkta: 1) Do służby gwardyi narodowej obowiązani są wszyscy od 18 do 55 lat wieku. 2) Gwardya narodowa jest ruchoma i stała. 3) Gwardya zruchomiona składa się z ludzi od lat 18 do 35, organizowana jest jak armia regularna, pobiera ten sam żołd i nanki. 4) Stała gwardya narodowa pozostaje w domu, jednak odbywa regularne ćwiczenia, a w każdej gminie ma być związane stowarzyszenie strzelców. 5) Minister spraw wewnętrznych otrzyma na potrzebne wydatki kredyt w kwocie 30 milionów przyzany na budżet r. 1861. Mniemają, że Garibaldi zgodzi się na zmianę swojego projektu, gdyż w teraźniejszej swojej formie weale przyjęty być nie może.

Państwo kościelne. Dnia 12go b. m. obchodził Rzym podwójną uroczystość, 11 lat minęło, jak Ojciec św. powrócił z wygnania z Guty do Rzymu, a 6, jak ocalał w klasztorze św. Agnieszki, gdy się zapadły sufity. Jego Świątobliwość był przytomny na nabożeństwie dziękczynnem w tym klasztorze daleko za miastem położonym, przypuścił wszystkich kanoników do ucałowania stóp, ściśnionym tłumom ludu udzielił oczekiwanego błogosławieństwa apostołskiego, i przed nadejściem nocy powrócił do Watykanu. Tymczasem wszystkie najludniejsze i najsamotniejsze ulice stolicy oświecono wspaniale. Na wielu balkonach widać było biusta i portrety Ojca św. otoczone wieńcami z świateł, a trafne napisy, przypominały znaczenie uroczystości, uświetniały pamięć bohaterów walczących za tron papieski, i świadczyły niezaprzeczenie o pobożnej gorliwości katolickiej Europy, która głęboko uczuwa teraźniejsze potrzeby stolicy św. Chociaż wszystkie ulice były przepełnione, niczem nie zaburzono ani spokoju ani porządku.

Niemce.

(Rozprawy w izbie.)

Berlin, 17. kwietnia. Komisya porządku spraw izby deputowanych, zaproponowała porządek dzienny względem wniosku Nięgolewskiego co do terytorjalnej jedności części dawnej Polski, i opartych na niej wymagań, a to z powodu, iż wniosek ten uważa za niepodobny do przypuszczenia. Według porządku spraw izby, jeden tylko mówca odezwał się za, i jeden przeciw wnioskowi względem porządku dziennego.

Grecya.

(Czynności w izbach. — Dary patriotyczne. — Wiadomości bieżące.)

Ateny, 16. kwietnia. Azeby pokryć niedobór b. r. wynoszący najmniej 4 miliony, będą przedłożone, jak donosi *Koln. Ztg.* sejmującym izbom dwa wnioski do ustawy, a mianowicie podwyższenie podatku od gruntu i bydła, tudzież mające się w dwunastu latach umorzyć zaległości od r. 1833—1858 w ogółowej kwocie około 40 milionów drachm przez ciągłe spłacania bez obliczenia procentów. Ostatni wniosek rozbi się podobno o opór magnatów głównych dłużników państwa. — Wspomniany już nieraz, słynny z swoich uczuć helleńskich Bernardaky w Petersburgu, złożył w Paryżu sumę 700.000 franków na sprawienie 20 000 dzwirowanych karabinów, które w przeciągu sześciu miesięcy będą odstawione. Ministerjum marynarki nakazało także uzbroić kilka okrętów wojennych stojących na kotwicy w Paros. — Nowego tureckiego posła przy dworze Paryskim, Vely Basze, który tędy przejeżdżał, przyjmował wczoraj Król na osobnej audyencyi.

Turecja.

(Stan obecny Turcji.)

Journal de Constantinople zważywszy wypadki w Bosnii i Hercegowinie sili się zbić zarzut wielokrotnie powtarzany, że zła administracya rządu tureckiego pobudza ludność do powstania.

Sytuacyi nie utrudnia rząd, ale zawiaklania zagrażające całej Europie, wpływy rewolucyjne, które codziennie stają się silniejsze, ciągły wzrost fanatyzmu religijnego, wyzyskiwanie z poróżnienia narodowości, budzące się żądze dumy i uspienie dawnej pokory.

Sytuacya jest trudną dla rządu tureckiego, bo zaprawdę jest ona trudną dla wszystkich rządów, z których najpotężniejsze nawet nie są bezpieczne w obec pojawiających się, i przyjętych zasad, od komplikacyi tegoczesnych.

Turecja nie jest w większem niebezpieczeństwie jak inne państwa; historia uczy, że Europa w najtrudniejszych razach uważała istnienie Turcji za potrzebne. — Zamiast oskarżać rząd turecki, należałoby raczej uznać, że spodziewaną burzę sprowadzi wiatr wiejący nad całą Europą, za którym wyteżają się żagle wszystkich narodowości.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Praga, 21. kwietnia. Sejm czeski odroczył się dziś trzykrotnym okrzykiem na cześć Jego Mości Cesarza.

Hermansztadt, 20. kwietnia. Tutejsze zgromadzenie kościelne wyznania augsb. przyjęło w ogóle prowizoryczne postanowienia ministerstwa i obrało konsystorz krajowy.

Turyń, 21. kwietnia. Dzisiejsza *Italia* donosi, że Garibaldi dla polepszenia zdrowia przepędzi kilka dni w pobliżu Kremony. Ratazzi chory.

Turyń, 20. kwietnia. Na dzisiejszem posiedzeniu izby przedstawiał hrabia Cavour trudności, które stoją na przeszkodzie niezwłocznemu użyciu korpusów ochotniczych. Byłby to rodzaj wypowiedzenia wojny. Rząd — mówił Cavour dalej — oświadczał kilkakrotnie, że zadaniem Włoch jest uzupełnić się anexyą Rzymu i Wenecyi, ale sposobem spokojnym i w porozumieniu z Francją. Jedna iskra może sprawić pożar w całej Europie, a Anglia oświadczyła wyraźnie, że stanie przeciw każdemu, kto wyzywa do walki. Potrzeba koniecznie zapobiedz koalicyi przeciw Włochom i słuchać rad mocarstw zaprzyjaźnionych. Ministerjum nie przyjmuje porządku dziennego Garibaldego. — Potem nastąpiły wyjaśnienia Bixia. Fanti sądzi, że oficerowie odwołają swoją dymisyę. Garibaldi interpelował Cavoura względem uzbrojenia ludu. Cavour udziela wyjaśnień, które Garibaldiemu wydają się niedostatecznymi, ponieważ wszystkie wiadomości tak w kraju jak i zewnątrz są niepokojące; obstaje przy tem przy reorganizacyi armii południowej. Izba przyjmuje 194 głosami przeciw 77 porządek dzienny Ricasolego. Izba wysłuchawszy oświadczeń gabinetu, jest przekonana, że zajmie się w odpowiedni sposób losem walecznej armii południowej, pomnoży nasze siły zbrojne i przedsięwzięcie potrzebne środki do uzbrojenia kraju. — Potem przeszła izba do zwykłego porządku dziennego.

Dzisiejsza *Opinione* pisze: Z Lizbony donoszą, że rząd Króla Don Pedro uznał Królestwo Włoskie.

Dzisiejszy urzędowy dziennik turyński donosi: Zamachy reakcyjne w Neapolu i okolicy zostały stanowczo przytłumione; również skończyło się powstanie w Castiglione w Abruzach oddaniem przywódców pod sąd doraźny. W Ripacandido, Ginestra i w okolicy Melsis i Ingranano w prowincyi Basilikacie walczyli powstańcy z Piemontami i ponieśli znaczne straty. Wszystkie te miejsca również jak Ruoti i Awigliano zostały rozbrojone. Rozbite bandy powstańców pierzchały w lasy pod Sily w Kalabrii; wojsko ściga je i spodziewa się wkrótce utłumić powstanie.

Medyolan, 21. kwietnia. *Perseveranza* donosi: Bixio, Medici, Cosenz, Sirtori i inni generałowie postanowili po oświadczeniu Cavoura pozostać w służbie. Z Neapolu donoszą, że proces księcia Cazianetto wkrótce się skończy.

Berlin, 21. kwietnia. Od granicy polskiej donoszą z 20go: Rozporządzenie Księcia Namiestnika zabrania schadzki dla rozmawiania o polityce; porządek utrzymują wszędzie urzędnicy państwa przy pomocy wojska, nigdzie zaś delegacye obywateli. Platonow jedzie zamiast Wielopolskiego do Petersburga. Pogłoska, jakoby Warszawa musiała płacić kontrybucyę na utrzymanie załogi, jest bezzasadna.

Berlin, 22. kwietnia. Od granicy polskiej donoszą z 20go: Minister wyznań zakazuje surowo powszechne demonstracyjne modły za ojczyznę po kościołach w Warszawie. W razie przekroczenia tego zakazu postąpi się podług prawa. Dwie wyższe klasy szkoły radomskiej zostały zamknięte.

Sarajewo, 21. kwietnia. Wszyscy zagraniczni konsulowie w Mostarze połączyli się na rozkaz otrzymany od posłów z Konstantynopola, by skłonić Czernogórców i powstańców do odstąpienia od Niksiczu.

Washington, 10. kwietnia. Prezydent Lincoln wyprawia trzy okręta z 500 ludźmi, materiałem wojennym i opieczętowanymi instrukcyami; mówią, że do fortu Sumter.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Burakoff Wal., z Ekaterinowa. — Morawski Konst., z Podhorzec. — Cywiński Jędrzej, z Płotczy. — Oczosalski Szcz. i Zagórski Miecz., z Hrusiatycz.

Hotel Langa: Br. Brunicki Emil, c. k. rotmistrz, ze Strzja.

Hotel Kuhna: Kęplicz Marcei, z Woronowa. — Bruniccy Jan i Albert, z Podhorzec. — Smoleński Kornel, z Korczówki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. kwietnia.

PP. Wojeikowski Felix, do Nowego Sącza — Lipiński Wenc., ces. ros. rotmistrz, do Kamieńca podolskiego. — Orłowski Okt., do Polowiec. — Hr. Krasiecki Edm., do Liska. — Sobota Karol, do Podhorzec. — Hr. Dzieduszycki Miecz., do Korniowa.

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „*Słuby panięskie*“, komedia w 5 aktach Alex. hr. Fredra.

